

Aan de gemeenteraad en het college van
Burgemeester en Wethouders van de gemeente Utrecht

Behandeld door	Vince van Houten	Datum	19 december 2024
Doorkiesnummer	06 – 34 60 97 93	Ons kenmerk	122303027
E-mail	vince.van.houten@utrecht.nl	Onderwerp	Rekenkamerbrief opvolging aanbevelingen Drempels om te stemmen
Bijlagen	Geen		

Geachte leden van de raad en het college,

Op 26 september 2024 stelde de raad unaniem het raadsvoorstel Rekenkameronderzoek “Drempels om te stemmen” vast. Onderdeel van de besluitvorming was de [motie](#) “Maak democratie toegankelijk”. Met deze motie werd o.a. besloten “*dat de tien ‘volledig’ toegankelijke stembureaus volgens de criteria van de rijksoverheid zullen worden ingericht.*” Het college stuurde op 27 november 2024 de [raadsbrief](#) “Plan van aanpak n.a.v. Rekenkamerrapport Drempels om te stemmen” waarmee inzicht wordt gegeven in de verdere implementatie van het raadsbesluit over het rekenkamerrapport. Met deze brief delen wij graag onze visie op de inhoud van dit plan van aanpak met u. Dat doen wij per aanbeveling.

ROUTE NAAR 100% TOEGANKELIJKHEID ONDUIDELIJK

Aanbeveling 1. Wij zien dat het college goede maatregelen treft om te zorgen dat de tien stemlocaties (verspreid over de stad) aan de volledige toegankelijkheidscriteria van de rijksoverheid voldoen. Maar het wordt ons niet geheel duidelijk wat het college precies anders gaat doen om de toegankelijkheid van de overige 207 stembureaus (uitgaande van het aantal tijdens de Tweede Kamerverkiezingen van 2023) te bevorderen. Veel van het voorwerk dat in het plan van aanpak wordt beschreven – zoals het op voorhand controleren van de mate van toegankelijkheid van de locaties – gebeurt namelijk al.

Aanbeveling 2. Het college wil inventariseren hoe de tien eerdergenoemde permanente stemlocaties stapsgewijs kunnen worden uitgebreid. Hoe dat moet gebeuren wordt ons niet duidelijk. En hoewel het college zegt te streven naar 100% toegankelijkheid, lijkt deze keuze eerder ambitie verlagend dan verhogend te werken. In ons onderzoek concluderen we namelijk dat de toegankelijkheid in november 2023 op 40% lag. Dat zou wat ons betreft dan

ook de nulmeting moeten zijn voor toegankelijkheid in de toekomst, niet de tien stembureaus die volledig toegankelijk gemaakt gaan worden.

Daarnaast geeft het college aan dat de toegankelijkheidscriteria van de rijksoverheid strenger zijn dan de criteria die gehanteerd worden bij 'Utrecht Standaard Toegankelijk' (UST). Dat klopt. Maar wij hebben in ons onderzoek acht essentiële criteria geïdentificeerd die nodig zijn om ongeacht een fysieke beperking zonder hulp tot aan het stemhokje te kunnen komen. Dat is ook het uitgangspunt van UST voor de panden in gemeentelijk eigendom: "*Uitgangspunt is dat iedereen alle ruimtes en routes in een gebouw kan gebruiken.*"¹ Wij vragen ons daarom af in hoeverre de essentiële criteria in feite al bij het project van de afdeling Vastgoed worden meegenomen. En zo niet, of dit niet vrij makkelijk is in te passen. In dat geval is volgens ons ook een gebrek aan financiële middelen een minder groot obstakel.

Aanbeveling 3. We zijn positief over de wijze waarop het college heeft bedacht om toegankelijkheid gedurende de verkiezingsdag onder de aandacht te blijven brengen. Met name het onderzoek naar het sturen van een app of sms op gezette tijden vinden wij een mogelijke inventieve oplossing en een nuttige aanvulling op de reeds bestaande instructies. En ook de manier waarop steekproefsgewijs de gemeente zelf een aantal stemlocaties per verkiezing gaat schouwen vinden wij prima.

TEN SLOTTE

De uitkomsten van ons onderzoek staan niet op zichzelf. Ook in 2019 constateerden we dat de mate van toegankelijkheid onvoldoende was. Wat ons betreft des te meer reden om als raad en college de komende jaren volop aandacht te blijven besteden aan dit onderwerp. Ook wij zullen de voortgang van de voorgestelde aanpak met belangstelling blijven volgen. We kijken in ieder geval uit naar de voortgangsbrief over de aanpak.

Met vriendelijke groet,

drs. P.W.D. Venhoeven
Voorzitter Rekenkamer Utrecht

Stadhuisbrug 1 Utrecht
Postbus 16200, 3500CE Utrecht
030-286 13 91 | utrecht.nl/bestuur-en-organisatie/rekenkamer

---

¹ Gemeente Utrecht (januari 2017). *Utrecht Standaard Toegankelijk*, p. 2.